

ÁLLÁSFOGLALÁS A MAGÁNCSD NEM TELJESÍTÉS SZEMPONTJÁBÓL TÖRTÉNŐ MEGÍTÉLÉSÉRŐL

A kérelmező Bank a magánszemélyek adósságrendezési eljárása (magáncsd) nem teljesítés szempontjából történő megítélésének értelmezésével összefüggésben kereste meg az MNB-t.

I. TÉNYÁLLÁS

A Beadvány szerint a Bank a magáncsodból való részvételt nemfizetés valószínűségét jelző eseménynek értékeli a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendelet (CRR) 178. cikkének (3) bekezdésében foglalt eseményeken túli egyéb tényezőként. A gyógyulást (3 hónap) a magáncsd lezárásától, a mentesítő határozat jogerőre emelkedésétől számítja, vagyis a magáncsd teljes időtartama alatt. A Bank megítélése szerint ugyanakkor kockázatilag nem indokolt a magáncsd teljes időtartama alatt a nem teljesítő ügyletként való értékelés.

II. A JOGKÉRDÉS

A fentiek alapján a Bank az alábbi a kérdésekkel fordul az MNB-hez:

1. Az ügyfél magáncsodból való részvétele tekinthető-e olyan eseménynek, amely a CRR 178. cikke (3) bekezdésének d) pontjában foglalt nemfizetés valószínűségét jelző események közé tartozik?
2. Helyesen jár-e el a Bank, ha a nem teljesítő státuszba történő besorolás okaként a hitelkötelezettség nem teljesítő átstrukturáltként való értékelését határozza meg?
3. Helyesen jár-e el a Bank, ha ezen ügyletek nem teljesítésből való felgyógyítását a magáncsd megállapodás létrejöttét követő 12 hónap után kezdi meg?

A Bank a Beadványban jelezte, hogy a magáncsd eljárás alatti ügyfeleket a felgyógyulási idő leteltét követően is szakértői (követeléskezelői) kezelésben tervezi tartani a Bank.

III. A BANK ÁLLÁSPONTJA A JOGKÉRDÉSBEN

A Bank megítélése szerint a jogalkotó szándéka – miszerint a magáncsd eljárás célja, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő természetes személyek adóssága szabályozott keretek között rendeződjön úgy, hogy közben fizetőképességük helyre álljon – a jogintézmény átstrukturálás jellegét erősíti. A Bank álláspontja szerint a magáncsd intézménye biztosítja az ügyfél „jó teljesítése” feletti kontrollt a magáncsd hosszútávú időtartama alatt, ezért nem indokolt a teljes időszak alatt az ügyletet nem teljesítő ügyletként minősíteni. Ugyanakkor fontos a magáncsd időszaka alatt a Bank részéről az ügyfél fokozott megfigyelése, monitoringja, különös tekintettel a kezdeti időszakra, hasonlóan az átstrukturálás gyógyulási és próbaidőszaki elvárásaihoz. A magáncsd időtartama alatt továbbá nem kaphat az ügyfél hitelt, így a belső banki folyamatokban e tekintetben is biztosított a szigorú ügyfélkezelés.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA A JOGKÉRDÉSBEN

Az 1. és 2. kérdésre az MNB válasza az alábbi:

A magáncsd intézményét a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (ARE tv.), valamint annak 106. § (1) bekezdés k) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a természetes személyek adósságrendezési eljárásának részletes szabályairól szóló 763/2021. (XII. 23.) Korm. rendelet (ARE Rendelet) szabályozza. Az ARE tv. rendelkezései azt célozzák, hogy az adós és hitelezői közötti adósságrendezési megállapodás annak érdekében jöjjön létre, hogy az adós fizetőképessége helyreálljon és a hitelezők belátható időn belül megtérülést realizálhassanak. Az ARE tv. rendelkezései értelmében a 30. § (1)-(10) bekezdések szerinti adósságrendezési megállapodásban a hitelező meghatározott fizetési könnyítéseket, engedményeket nyújt az adós számára, amelyek elősegítik, hogy az adós ismét fizetőképessé váljon és az adósságrendezési eljárás alá vont tartozásait teljeskörűen rendezni tudja.

A – többek között – a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 290. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az MNB elnöke által elrendelt, a nem teljesítő kintlévőkre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet (39/2016.

Kapcsolattartás az E-ügyintézési tv. és az MNB tv. vonatkozó előírásai alapján elektronikus ügyintézés keretében lehetséges

(<https://era.mnb.hu/ERA.WEB/>).

Kérjük, hogy a Pénzpiaci szolgáltatás megfelelő almappájában található űrlapon keresztül küldjék meg dokumentumaikat, és felhívjuk figyelmüket, hogy az MNB által adott iktatószámot az űrlapon minden esetben feltüntetni szíveskedjenek.

MNB Rendelet) 5. § (1) bekezdésének a)-d) pontjai rögzítik, hogy a hitelt nyújtó intézmény mely (vagylagos) esetekben tekinti a kivettségét nem teljesítő kivettségként. Az 5. § (1) bekezdésének c) pontja szerint az intézmény nem teljesítő kivettségként kezeli azon kivettséget, amely a CRR 178. cikke szerint nem teljesítő követelésnek (defaulted) minősül. A CRR 178. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint egy adott ügyfél nemteljesítését akkor kell megtörténné tekinteni, ha az intézmény úgy véli, hogy az ügyfél valószínűsíthetően nem fogja teljes egészében teljesíteni hitelkötelezettségeit az intézmény, annak anyavállalata vagy valamely leányvállalata felé, hacsak az intézmény nem folyamodik visszkeresethez a biztosíték lehívása érdekében.

A 39/2016. MNB Rendelet 8. § (1) bekezdése szerint az intézmény átstrukturált követelésként kezeli **az adós, a kötelezett (a továbbiakban együtt: kötelezett) vagy az intézmény kezdeményezésére a kötelezett rendelkezésére bocsátott, engedményt tartalmazó hitelt**, vásárolt követelést és egyéb, pénzkölcsönnek minősülő ügyletből, illetve más pénzügyi szolgáltatásból eredő követelést, továbbá az olyan hitelnyújtáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalást, amely az ügyfél döntése alapján követeléssé válhat (a továbbiakban együtt: követelés), **ha az engedményt olyan kötelezettnek nyújtotta, akinek a pénzügyi kötelezettségei teljesítésével pénzügyi nehézségei vannak vagy várhatóan lesznek.** A (2) bekezdés szerint az átstrukturált követelésként az intézmény az olyan engedményt tartalmazó követelést tartja nyilván, amely esetében a követelést keletkeztető eredeti szerződés módosítására a nem fizetés elkerülése érdekében azért került sor, mert az adós a visszafizetési kötelezettségének az eredeti szerződéses feltételek szerint nem tud, vagy az engedmény hiányában nem tudna eleget tenni.

A 39/2016. MNB Rendelet fentiekben tárgyalt rendelkezései alapján az MNB egyetért a Bank azon véleményével, amely szerint az ügyfél magáncsődben való részvétele egyrészt az ügyfél fizetőkép telenségét jelző eseménynek minősül, amelynek következtében a Bank az ügyfelet/ügyletet a nem teljesítő kategóriába sorolhatja (a hivatkozott 5. § rendelkezései alapján), másrészt az ARE tv. 30. §-ában szabályozott, a fizetőképesség helyreállítását célzó adósságrendezési megállapodásban a Bank által nyújtott engedményt tartalmazó hitelt a Banknak átstrukturált követelésként kell kezelnie (a hivatkozott 8. § (1) és (2) bekezdései alapján).

A 3. kérdésre az MNB válasza az alábbi:

A Bank a 3. kérdés tekintetében a Beadványban hivatkozott a 39/2016. MNB Rendelet 15. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely szerint az intézmény a nem teljesítő kivettségnek minősülő átstrukturált követelést – a 7. §-tól eltérően – csak az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén tekintheti teljesítőnek:

- a kivettség nem minősül értékvesztettnek vagy a CRR 178. cikke szerinti nem teljesítő kivettségnek (defaulted),
- az átstrukturálás és a kivettség nem teljesítőként történő besorolásának időpontja közül a későbbiből számítva legalább háromszázhatvanöt nap eltelt, és
- a minősítés időpontjában nem áll fenn kése dem és az átstrukturálást követően nem merült fel a kötelezett pénzügyi helyzetének vizsgálata alapján olyan aggály, amely a követelés teljes összegének visszafizetését kétségessé tenné.

E rendelkezésre hivatkozással a Bank álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a magáncsőd intézménye biztosítja az ügyfél „jó teljesítése” feletti kontrollt a magáncsőd hosszútávú időtartama alatt, ezért nem indokolt a teljes időszak alatt az ügyletet nem teljesítő ügyletként minősíteni, így a Bank az adósságrendezési megállapodás megkötésétől számított 12 hónap elteltével megkezdene a nemteljesítő ügylet felgyógyítását.

Az MNB ugyanakkor a fentiekben ismertetett eljárást nem tartja jó gyakorlatnak, annak okán, hogy a természetes személyek adósságtörlesztési eljárása nem tekinthető klasszikus nemteljesítő hitel-átstrukturálásnak. Az adósnak az eljárás során közreműködő Családi Csődvédelmi Szolgálat, illetőleg a családi vagyonfelügyelő által szabott szigorú adósságrendezési feltételeket kell teljesítenie, azaz az adósságrendezési eljárás lebonyolítása nem kizárólag a hitelező által szabott feltételek alapján történik. Mindemellett a CRR 178. cikk (5) bekezdése alapján az ügyfél/ügylet default kategóriába sorolása abban az esetben szüntethető meg, ha a default esemény már elmúlt, azonban az ARE tv. szabályozása szerint az adósságrendezési eljárás jellemzően 3-5 éves időtartamot ölel fel, mely periódus végéig az MNB véleménye szerint az adós nem tekinthető teljesítőnek. Erre tekintettel a nemteljesítésből történő felgyógyulás időszaka az MNB álláspontja szerint csak az adósságrendezési eljárás lezárásának időpontjától kezdődhet meg. Az MNB ugyanakkor egyetért a Bank azon megközelítésével miszerint az adósságrendezési eljárással érintett ügyleteket a felgyógyulási idő leteltét követően is szakértői (követeléskezelői) kezelésben kívánja tartani.

Budapest, 2023. június